

UJ CÍMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Alapította: TELEKYNÉ FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA. Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Teleky József.

A kis vándorok.

(Szövege a belső oldalon)

VIII. ÉVFOLYAM
11. sz.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1940. JUNIUS
1.

Falusi hangok.

Csikó csengője csilingel,
csicsereg a fecske,
szajkó, szarka szája csörög,
zümög a méhecske.

A kis uccán szekér zörög
s döngetnek egy dongát,
a szomszéd kovácműhelyből
üllő-zene zsong át.

Liba gágog, réce hápog,
kotló-anya kárál,
a kéményen kelepelve
egy gólyamadár áll.

Százféle hang száll fülembe,
mégis csend van itten —
a falunkban, úgy érzem, hogy
közelebb az Isten.

Szepesi Nits István.

Olvasd el, hogyan kell helyesen írunk!

A hozzá mint igekötő, az igével egybe-
írandó: hozzáad, hozzááll, hozzácsatol, hozzáépít, hozzáér, hozzáért, hozzá-
fűz, hozzáköt, hozzászámít, hozzá szokik.
hozzátartozik, hozzávet, stb.

Hökken, hömpölyög, hörsög, hörsögös
természetű, (rövid ö-vel). Hő (hosszú ő-vel).
Hőegység, hőmérő, hőség, hőtan, hővezető.
Hős és ennek képzett szavait szintén hosszú
ő-vel kell írni: hősködés, hősiesség, hősi, hő-
sies. Húg, húgom, húga, hún, húnny (szemet),
húr, húros, hús, húsos, hús, hús, húzat
(cigánnyal nótát), húzgál, húzogat; rövid u-
val írandó: huhog, hull (két l-lel!), hulla, hul-
ladék, hullat, hullás, hullócsillag, hullogat.
(Az utóbbi hat szót a hull igéből képezzük.)
A hullám szót s az ebből képzett szavakat
rövid u-val és két l-lel írjuk: Hullámos, hul-
lámzik, hullámzás. Szintén rövid u-val írandó:
hurcol, hurka, hurok, hurut, husáng, huzako-
dik, huzal, huzamos, huzat (párnahaj). Húsz
hosszú ú, azonban a húsz számsorai rövid
u-sak és pedig: huszonegy, huszonkettő stb.,
továbbá: huszad, huszadik, huszas, huszan.
De húszár, hússzoros (elválasztva (húsz-szo-
ros). Hű, hűséges, hűbér, hűhó, hül, hülés, hűt
(jégbe), hűts, hűtsed, hűtő, hűvös, hűvelyk,
hűsít, hűsíts, hűsítsed, hűsöl, hűtlen, hű! (in-
dulatszó), hűbele (= meggondolatlan) hűbele
módra, Hűbele Balázs, mint Balázs vezeté-
nevét nagy kezdőbetűvel írjuk (kivételesen).
Rövid ü-vel írandók: hüledez, hülye, hümmög,
hüvelyez (babot). (Folytatjuk.)

Adakozások a Marcella néni síremléke javára.

Ujabbán a következő összegek érkeztek
be: Benedek Elek napközi otthon 100 lej, E.
Onody Rózsi munkatársunk egy évi honorá-
riumát ajánlotta fel, Recsenyedi unitárius va-
ráncapitanok 40 lej, Semsek Anna 50 lej.
Felhívjuk barátaink, munkatársaink, kis
olvasóink figyelmét, hogy hozzájárulásukkal
tegyék lehetővé a síremlék mielőbbi fel-
állítását.

Legjobb otthon.

(Címkép szövege.)

Lám a makacs Jutka s a makrancos Béni,
Nem voltak hajlandók bocsánatot kérni,
Apjuk ezért őket világgá kergette...
Mindegyik játékát magával vihette,
Két-két lejt is kaptak nagy útravalónak,
Talán Afrikába még ma áthajóznak.
Kézet kézben tartva durcás arcot vágnak,
Úgy mennek most neki a széles világnak...

De csak a dombaljig „utaztak el” ketten.
Azt mondja itt Jutka: — Oh beh fáradt

[lettem! —

Azt rebegte Béni: — Nem vág jól a kardom,
Pedig megtámadhat krokodil a parton... —
Jutka hozzát teszi: — A játékkard gyenge,
Egy oroslán hátán eltörök a penge...
Jobb otthon... Nincs párja a szülői háznak...
Ha ismét jók leszünk, biztos megbocsátnak!

(Aztán hazamentek megnyugodva szépen.
Kár, hogy nem láthatjuk azt egy másik

[képen.)

D-ó b-i.

Kip-kop, köveznek.

Irta: Kosztolányi Dezső.

*Kip-kop, köveznek. Itt van a tavasz.
Hajnalban száz kalapács zaja ébreszt.
Úgy hallgatom ágyamból a zenés neszt,
Mily csiklandó és édes és ravasz.*

*Tavasz, tavasz. Az utcánkat javítják.
Mostan felajzzuk a csigát, parittyát.
Tavasz, tavasz. Táncol az udvaron
A kék, a sárga, piros luftbalón.*

*Kip-kop, zene az élet, muzsika,
Láng ég a fákon, a bokor zöld oltár.
Mostan miséznek a kis madarak
És a szobákban is ezer titok vár.*

*Dal zeng, ha megütöm a képet, asztalt,
Zenél, muzsikál a cipőm, az aszfalt.
Most, mint a léggömb szállani szeretnék
Mily csiklandó és édes és ravasz,
A zöldbe bújni s enni cseresznyét,
Cseresznyepiros, zöldarany tavasz.*

Tizenhét kis ecset...

Irta: Kilin Sándor.

Marikának hívták azt a kislányt, akiről az alábbi történet szól. Marika gyöngetestű volt és halvány. Egész lénye a májusi gyöngyvirágot juttatja eszünkbe, amelynek zsenge szárán apró esengettyük csillingelik szét a tavasz lelkének illatosolyát. Ő is a gyermekkor tavaszának volt kedves élet-árasztója. Lehet, azért ment el tőlünk olyan korán gyöngyviráglelke, mert várta a meny-nyei Tavasz kertjében valamelyik bimbócska, hogy belőle pattanjon ki, s ontsa maga körül az örökélet illatát. Ő már angyal. Már a földi életben is azt mondták rá! Akkor is, amikor hófehér ruhába öltözött teste le-törten feküdt koporsójában és akkor is, amikor felkészülve a nagy útra boldogan sut-togta kedves énekét:

*Fenn a csillagok felett mindörökké ámen,
Boldog lelkek zengenek, mindörökké ámen,
Aki itt elfáradott, aki hordoz bánatot,
Azt a béke várja ott, mindörökké ámen.*

De a legangyalibb talán akkor volt, amikor halála előtti napján utolsó munkáját vé-gezte.

Ekkor édesanyjával tollseprű-tollat hozatott, s bátyját arra kérte, szerezzen neki nagyon finomszálú ló-sörényt.

— Miért kell ez neked kicsikém? — kíváncsiskodott az édesanyja és apja.

— Nem mondom meg, míg készen nem lesz, mert nem akarom ám, hogy nekem segítsen benne valaki! — Aztán csattogott az olló, forogtak a serény ujjak és lázas sietséggel készült a nagy mű.

— Találd ki, Józsi, mi lesz belőle! — mondta testvérének.

— Mi legyen? biztosan szita.

— Minek az nekem. Nekem nem kell sem szitalni, sem dagasztani, még enni sem szeretek.

— Akkor kishegedűt készítesz biztosan.

— Ó, tudok én énekelni hegedű nélkül is.

— Hát, hajkeszorút fonsz a babád fejére?

— Ugyan kinek keli a baba, amikor én mindig igazi angyalokkal szoktam játszani, azoknak pedig aranyhajuk van!

— Mi lesz hát belőle?

— Ugysem találjátok ki, hiába is próbáljátok, de mindjárt megmutatom, mert már készítettem is egyet. — S már is nyul a kis kéz a párna alá, ahonnan előkerül egy ügyesen elkészített kis ecset. Olyanforma volt az, mint amilyent a boltban árulnak három lejtért, csak éppen a szálai simultak jobban egymáshoz, mert szorosabban illesztette oda őket egy kis lélekből legombolyított aranyfonál: a szeretet.

— Aztán miért is kell neked ez az ecset?

— Miért? Figyeljetek ide, elmesélem. — Erre egyik kezével a párnára támaszkodva, másik kezével átöleli a kis ecsetet, s megindul szájából a szó, hogy elvezesse a kíváncsiakat a titok nyitájához.

— Következik a karácsony. Az iskolában azt tanultuk, hogy ez a szeretet ünnepe. Ilyenkor az emberek ajándékokat szoktak adni egymásnak. Így mutatják meg egymás iránti szeretetüket. A jó Isten nagyon örvend ám ennek, mert ő is karácsonykor aján-

dékozta a világnak az Ő Szent Fiát. Én is ajándékokat készítek...

Az iskolában rajzóránk volt s festeni is tanultunk volna, de nem volt mindenkinek ecsetje. Gondoltam magamban, milyen nagyon meg fognak örvendeni a lányok, ha karácsonyra, mikorra felgyógyulok, az iskola karácsonyfája alá teszek tizenhét ecsetet, mindenkinek egyet. Aztán ráírom a skatulyára: A IV. osztálynak küldi a Marika anygalkája...

A mese véget ért. A szobában levők csak hallgattak szótlanul. De mit is szóljanak? Nem való ide emberi hang, csak angyali zene illene hozzá kíséretül.

*

Az ecsetek tovább készültek s mire az este megérkezett, már négy darab került a párna alá. Az ötödik a másnapi befejezésre várt.

De még most is befejezésre vár, mert a kis Marikáért eljöttek az égi játszótársak s magukkal vitték oda, ahol az ő helye már üresen várta a mennyei iskola IV. osztályában.

A négy kis ecset pedig egy üveg pohárban ott áll mai napig is a szekrény tetején s valahányszor ránézünk, tüneményes gyorsasággal végigszaladnak az emlékezet csodarájzlapján s odafestik egy kislányka angyali képét.

Nyuszi Pista ketrecbe kerül.

Elmeséli Dezső bácsi.

Engedetlen Nyuszi Pista látod? Nem fogadtad meg a jótanácsot. Tekeregtél, nem szereted otthonodat, sem szülődet! Most meg fogott a sasmadár... jaj, mi lesz belőled?

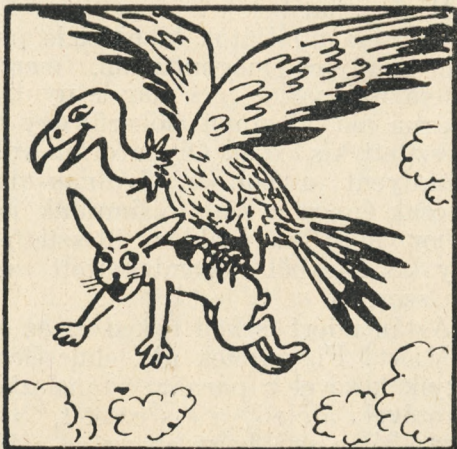
De a sasnak nem volt szerencséje, mert egy vadász bukkant im' eléje.

Puff! — durrant a fegyver csőve, s a sasmadár áttallóva, Pistával zuhanni kezdett.

No ez újabb cifra kezdet!

Jól beütött Pista dolga. Sértetlenül ért a porba. De a sasnak — holtra válva — véres volt a tolla, szárnya.

A vadász úr Pistát szépen felemelte, aztán jókedvűen táskájába tette. „Otthon egy tyúkketrec lesz majdan lakásod, s Feri, Pali, Bandi lesz játszópajtásod!”

Jól hallotta mindezt a reszkető Pista. Hogy nem lesz rossz sorsa, az eszerint tiszta. Persze azt nem tudta, mit a vadász gondolt. De szegény Pistának, hogy nem tudta, jobb volt! Minek is tudná meg a tervet egészen? Hogy majd miegymással meghízlalják szé-

pen! Minek is tudná meg, hogy majd utoljára egy víg nyúlvacsorán gombóc lesz a társa?!

*

Nem lehet hallani Nyuszi Pista szavát, holott a táskában rosszul érzi magát.

— Jól tudom már, hogy mi vár rám! Nem lesz többé lomb a párnám, sosem fekszem friss gyepágyon, oda az én szabadságom! — búslakodik Nyuszi Pista, s búja éget, mint a szikra, búbanat a furdalója. — Bizony, ha jó lettem volna, társaimhoz mindig kedves, szüleimnek engedelmes, nem csücsülnék a táskában. Fájl, hogy ilyen csúful jártam! ...De hogy rúgja meg a sáska, milyen sötét ez a táska! Legalább egy kis rés lenne, látnám azt, hogy hova? merre? meddig visznek engem? Hogy hazaszökhessem, tudni kell az utat, amely haza mutat. Szörnyen bosszant engem, hogy még nem is sejtem, vajjon merre? mely irányban fekszik az én szülőházam?

Egyszer csak felnyílt a vadásztarisnya. Gyorsan menekülj most híres Nyuszi Pista! Csakhogy nyakonfogta őt a vadász keze. Ugyan bizony mi történik — én teremtem — vele? Hát az történt vele, azt is el kell mondanom, hogy a vadász bácsi bevitte őt nyomban a meleg konyhába. Két kis fia ott már türelmetlen várta. Mama, Bandi, Palkó s a cseléd, mindnyájan kíváncsian lesték, mi van a táskában? (Feri a legkisebb nem vala már ébren, boldogan szendergett a böleső ölében).

Amint meglátták az ijedt Nyuszi legényt, örvendezve össze-vissza fogdosták a szegényt.

— Jaj, be nagy a füle! — hangoskodott „Pál úr”. — Szamárnak sincs nagyobb! — s meghúzta pajzánul. — S mily kurta a farka, csupán egy csipetnyi! — s nagytréfás kedvében el kezdte bizgetni.

— Fiatal nyúl, jó lesz pácba téve! — szól a mama, s felragyog a képe.

— Nem engedem! Senki le ne vágja! — Bandi, Palkó egyszerre kiáltja: — A húsvéti tojást ki tojja majd nekünk, ha e talált nyúlnak életével végzünk?! — jegyezte meg Palkó mint egy böles, vén férfi.

— Igen! Hagyjuk ezt a tapsifülest élni! — jelenté ki Bandi, s mindjárt tanácsolja: — Tegyük be éjjelre egyik üres ólba!

Vadászapó helyeselte: — Jól van! Jó helye lesz az üres tyúkólban!

Nyuszi Pista megértette az okos beszédet. Az egész beszédből csak két szót nem értett. Mi lehet az: **pácba tenni**? Tán pálcával agyonverni? Miért mondták a fiuk erre, egyhangúan és egyszerre, hogy levágni nem engednek? Az a pác jót nem jelenthet!

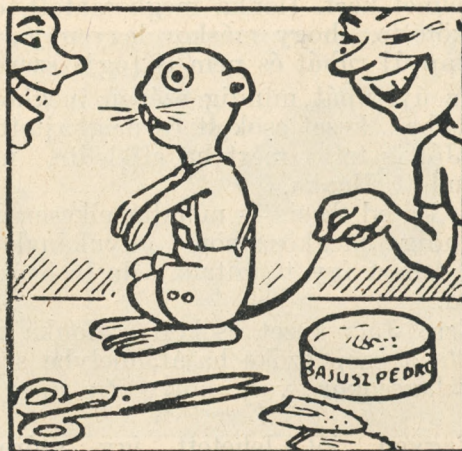
Késő volt már sötét este, mikor Nyuszi Pista bekerült a kis ketrecbe. Amint benn volt, még körül sem nézett. Úgy sem látott mást, mint sötétséget. Az ól falát meg-megtapogatta. Fényő az oldala és a padozatja. Léces rácsa van az ólnak. — No meglátjuk,

mi lesz holnap? Mi lesz jövőm, tervem, sorem? Reggelig majd megálmodom! Most aludjam egy jó nagyot, kutyamódon fáradt vagyok! — s ime Nyuszi pár pere mulva, úgy aludt már, mint a bunda.

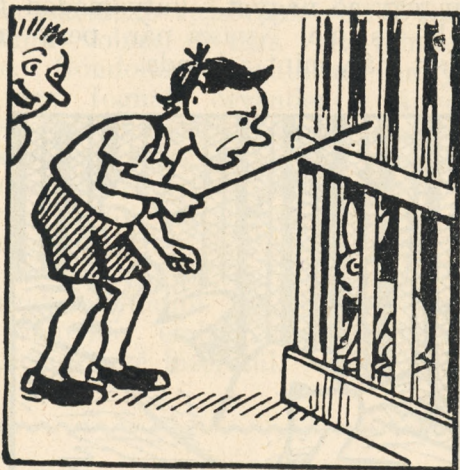
Bezzeg ott benn a szobában, kényelmes, jó puha ágyban Bandi, Palkó nem alusznak, egymás között súgnak-búgnak.

Okos Bandi szól eképpen: — A nevelést én is értem! A nyuszt majd kiműveljük. Holnap reggel megfürdetjük, s mindkét fület, ha levágom, szebb nyúl nem lesz a világon. (A Zsipszinek sincsen füle, s lám szép, mint a fülemüle!) Farka pedig később megnő. Ehhez kell kis bajuszpedró! Ha bekenjük minden reggel, farka megnyúl egy méterrel. Gyönyörű a fületlen nyúl, akinek a farka megnyúl! Hehehehe! — mondja Palkó, s azon mulat, hogy majd egyszer megcsodálják ezt a nyulat. — Tetszeni fog anyukánknak, no meg apukánknak. Majd meglátod, falunkból is csodájára járnak!

Erre aztán azt felelte bátyja, Bandi, hogy a nyulat pénzért fogják mutogatni. — Megtanítjuk fejen állni, s a lábával kalim-

pálni, átugrik sok akadályon, keskeny, tüzes karikákon... S ha nem lesz majd tanulékony,

ott a pálca csípős, vékony! Majd segít az megtanulni, mit hogy tegyen a nyúl úrfi?

Másnap reggel történt! Még elég korán volt, Bandi és Palkó is már az ólnál állott. Bandi kézben tartott egy mogyoróvesszőt, rá is húzott az alvóra mindjárt egyet-kettőt. — Mozogj lusta-fajta! Dolgozni kell! Rajta!

Nyuszi Pista az ütésre persze, hogy felébredt. Rémultében maga körül csodálkozva nézett. Gyönyörű álmában éppen répát rágott, mikor villám vagy mi, a hátába vágott.

— Vagy nem is villám volt? Tán a nagyobb gyermek? Elég esúnya az, hogy most még rám nevetnek!

— Ne sokat makogj, mert könnyen többet adunk, mától fogva ketten tanáraid vagyunk. Szoktasd magad engedelmességre, ezenkívül szorgalmas is légy te! Mert ha nem tanulsz jól, s nem fogadsz szót nekünk, ezzel a vesszővel vagdalt hússá teszünk! — így szólott hős Bandi, s mogyoróvesszőjét kezdte suhogtatni. (Folytatjuk.)

A baba.

Ilonka megkapta a gyönyörű porcellán babát, amelyre vágyott és amelyet úgy szeretett, hogy a saját szavai szerint: „oda nem adta volna a világ minden kincséért”.

Ha lefeküdt, maga mellé tette a Juci babát is, mert a baba be tudta húnyni a szemeit, ha lefektették. Aludt ő is, mint a bunda!

Sőt még sírni is tudott, ha megnyomták a gyomrocskáját. Csak épen beszélni nem tudott, de azért Ilonka beszélgetett vele, ő mondta el a Juci mondanivalóját is.

Megrégulázta, ha nem állott szépen, mikor ruhát próbált neki. Beállította a szegletbe. Ilyenkor Juci sírt, de egy idő múlva engedelmet kért. Ilonka megbocsátott, de lelkére kötötte, hogy máskor legyen jó, mert nem kap új ruhát és nem is fogja szeretni.

Az új ruhát mindig szépen megköszönte Juci baba, kezét csókolt és meghajtotta magát. Jól is tette, mert ha elfeledte, nagyon haragudott Ilonka.

— Látod Juci, — mondta elkeseredve — én mindig megköszönöm anyukának az új ruhát, mert így tanultam, de te örökké elfeleded.

Erre Juci kezét csókolt, Ilonka megsímogatta a szép szőke haját, melybe szép piros szalagszokor volt kötve és meg volt a béke.

Nagyon jól lehetett így szórakozni, Ilonka azzal vigasztalta meg, hogy cukrot tett a szájába.

Tulajdonképen egy dobozba tette bele, ami annyit jelentett, mintha Juci ette volna

meg, mert szegény baba nem tudta kinyitni a száját.

Igy sok jó édesség összegyűlt. Ilonka nem ette meg, mert úgy tartotta, hogy az a Jucié.

Mikor a nagy árvíz annyi szerencsétlen embert tett hajléktalanná és rongyossá, az Ilonka édesanyja összeszedett egy csomó ruhát és fehérneműt, hogy elküldje a károsultaknak.

Ilonka elgondolkozva nézte édesanyja munkáját és megkérdezte:

— Mondd csak édesanyám, a nagy víz elvitte a gyermekek játékait is?

— Bizony, ha volt, azt is elvitte!

— Szegény gyermekek! — sóhajtott fel Ilonka és csendesen beosant a másik szobába, ahol Juci baba trónolt egyéb játékok tetején.

Felöltöztette a legszebb ruhájába, kis dobozba rakta a többi öltözetét, mellé tette a cukros dobozt is, megcsókolta Jucit, szépen összecsomagolta és bevitte az édesanyjához.

— Tedd be a pakkba ezt is anyukám, azoknak a szegény gyermekeknek.

Amit nem adott volna oda „a világ minden kincséért”, azt odaadta ingyen — szeretetből.

Gál Lajosné.

Bimbi és Botond kalandjai.

(Folytatásos gyermekregény.)

Irta: Vadnay Dezső.

Botond a sok biztatásra lerugta a cipőit s egy-kettőre fentermett a fán, azaz csak a törzsén, mert onnan kezdve már nehezen tudott a sűrű ágak között előre jutni. Lassankint azonban mégis elérte azt az ágot, amelyen a fészek volt rakva. Hanem a fészek maga, valósággal megközelíthetetlennek látszott a számára. Az ág vékony volt és hosszú. Sem belékapaszkodni, sem pedig elérni nem lehetett. Végre úgy segített a dolgon, hogy a sapkáját a szájába vette, balkezelével megfogódzkodott egy erősebb ágban, aztán ráhasalt egy mélyen kiülő ágra s jobbkezelével belenyult a fészekbe.

— Mi van benne? — kiáltott fel kíváncsian Bimbi. — Rakd a sapkádba!

— Eppen azt akarom...

Ebben a pillanatban nagyot recsent alatta az ág s letörött. Botond úgy érezte, hogy az egész föld hirtelen átfordult a saját tengelye körül. Behunyta a szemét s mire tudatára ébredt volna a bajának, már ott feki-
dött a földön.

— Vízet! — kiáltott ijedten.

Bimbi már ekkor futóféllben volt szörnyű ijedtében, de hogy meghallotta barátja hangját, kissé újra összeszedve bátorságát, viszszakiáltotta neki:

— Várj, Bocikám, rögtön hozom!

Szerencsére közel volt egy kis forrás s sapkáját telemerítve, csakhamar friss vízzel térhetett vissza. Botond már ekkor fennült s nagyot nyelt a vízből.

— Van valami bajod?

— Semmi... csak borzasztóan zsibbadtak a tagjaim... és szédül a fejem...

— Pihend ki magad, nem lesz semmi baj...

Botond lehajtotta a fejét s behunyta a szemét. A tompa zsibbadtságon és szédülésen kívül nem érzett semmi fájdalmat. Szerencsésen esett, a lombos ágak megvédték a nagyobb ütődéstől. Bimbi is letelepedett mellé s csöndes szótlanágban heverték a zöld gyepen.

Lassanként szürkülni kezdett a tájék, a nap már lent, messze, igen alacsonyan járt, s mire észrevette magát a két gyerek, sötét este lett. A károgó varjak elültek a fákon s csak néhány megkészt madár keresett még búvóhelyet s azoknak hangja zavarta meg a síri csendet, mialatt a csillagok ezrei is kigyúltak az égen s mint megannyi tündöklő mécesek világítottak be a sűrű, sötét fák közé.

Most már a károgó varjak hangja is elült egészen, csak apró rovarok zümmögése s

a messze fekvő nádasban kuruttyuló békák lármája csapott bele a sötét éjszakába. A két fiú remegve húzódott össze, bár erősen rejtegették egymás elől bátortalanságukat. Hiába keresték az útát, nem találták semerre.

— Eltévedtünk, — szólott Botond. — Hogy jutunk haza?

— Haza? — ismételte kissé megütődve Bimbi. — Magam sem tudom...

Szótlanul botorkáltak tovább, de mintha mindig beljebb jutottak volna az erdőbe. Hűvös, lengő szellő rezegtette meg a fák leveleit.

— Nézd, — szólott Botond egy helyét nem találó károgó varjúra mutatva, — hátha ez most az útát jelzi nekünk! Látod, hogy itt kering fölöttünk? Talán azt akarja mondani, hogy menjünk utána...

— Igazad lehet, — szólott Bimbi, miután neki sem jutott semmi okosabb az eszébe, — hát menjünk arra!

A két fiú meg is indult a varjú által mutatni vélt irányba és — Isten csodája! — néhány száz lépésnyire csakugyan gyalogösvényre bukkantak. Most már lázas sietséggel folytatták útjukat s egyszerre csak azon vették észre magukat, hogy a fák ritkulnak, a sötét erdő kissé világosodik s kint vannak a szabadban. De épp az ellenkező oldalán annak, amelyen bejöttek.

Az országút mellett, a messze távolban, alacsony kis házikó, még kisebb ablakán

Kutykuruty Tóni izgalmas mérközése Egyes Kajefán úrral.

34. kép.

Kati néni zokog: Ó milyen búbanat,
Ez a csúf varangyos megölte rucámat.
Most én megbosszulom, meg én minden áron!
Ollóval a fejét többől lenyiszálom.

halvány lámpafény szűrődött ki a sötétségbe. A két kisfiú nem tudta biztosan, hogy az országúton jobbra vagy balra haladjanak-e a helyes irányba, ők mindenesetre a lámpafényt választották útmutatóul. És szerencsésen hazaérkeztek.

Először a Botondék házához értek. Félenken álltak meg az ajtóban. Csak most jutott eszükbe, valami okosat kigondolni, amivel elháríthatják fejük felől az elkövetkezendő veszedelmet. Mindenféle fantasztikus meséket találtak ki, de a végén elvetették valamennyit. Történjék akármi, végre beléptek.

Odabenn már mindenki megvacsorázott s ki-ki elszéledt a háztól, vagy jobb híján lenyugodott, csak egyedül a Botondka mamája örködött anyai aggodalommal eltelve, lesvén az ajtót, melyen az édes kisfiának kellene minden percben belépnie, de az egyre késik. S most, hogy egyszerre maga előtt látta, boldogan magához ölelve kisfiát, kérdezte:

— Te vagy az, Bocikám?!

S azzal össze-vissza csókolta drága kisfiát.

A dolognak ilyen való fordulása kedvezően hatott a gyermekek képzelőtehetségére, amely könnyen átsegítette őket a bekövetkező bajokon.

— Hol voltatok ilyen sokáig? És kabát nélkül?!

— Bibiéknél, — válaszolta Botond a legtermészetesebb hangon.

— Bimbiéknél? Mit csináltatok ott egész nap?

— Mi-i-it? — ismételte Botond kissé akadozva, hogy jobban megrághassa a feleletet. — Játszottunk...

— Vacsoráztatok? Nem vagytok éhesek?

A két jó barát erre összenézett: no most mit feleljenek, amikor olyan éhesek, mint a farkasok? De nem lehetett sokáig töprengeni a válasszal, csöndesen szólt Botond:

(Folytatjuk.)

Ravasz róka.

Irta: Nemes Nagy Márta.

Rókakoma, rókakoma, hova indultál ma?
Hegyes, begyes kakas úrfi, megyek a vásárra.
Vigyél engem is magaddal, rókakoma, kérlek...
Nem lehet azt kakas úrfi, a csőrödől félek...
Nem tépi ki az én csőröm szép selymes

bundádat,

Azt akarod, hogy elhiggyem? Csipd meg a
csizmámat!

— Kakas úrfi, kakas úrfi, nincsen esze
kendnek?

A csizmádat, a csizmádat, ugyan, hogy
csipjem meg?

Én kinyujtom a lábamat, így ni, jó előre...

— Uramfia és odakap kakas úrfi csőre! —

Ez kellett csak a rókának, „ham” fejét
bekapta!

...Azóta fáj foga mindig fiatal kakasra...

Egy árva kisleányról.

Szegény árva kisleány lett

Balázsházi Anna,

Alig néhány napja halt meg
Szerető jó anyja.

Édesapját már régesrég

Elszólította Isten,

Kis Annuska, ki nevel fel?

Most már senkid sincsen.

De bízunk a jó Istenben,

Ki mindnyájunk Atyja,

Az éhező szegény árvát

Soha el nem hagyja.

Másnap, ahogy édesanyját

Bezárta a sírja,

A kis árva ott zokogott

Sok ideig sírva.

Nem hagyhatom itt szegénykét —

Szólt egy öreg néni, —

Ez a hideg északi szél

Még megárthat néki!

Odalépett Annuskához,

Két karját kitárva:

Anyád helyett anyád leszek,

Ne sírj, te kis árva.

Megölelte szeretettel,

Könnyét letörölte,

Ezt a kedves jó nénikét

A jó Isten küldte...

Vincze Sándor.

Csibész Csaba a feltaláló.

Írta: Nagy Kálmán.

Csabaék már napok óta komor, rejtélyes arc-
cal jártak-keltek a házban. Különösen a hatéves
Zsolt volt megközelíthetetlenül gőgös és fennhé-
jázó. Hugocskáját, a hároméves Gyöngyikét, akit
máskor a leghuncutabb csinytevésekhez is bevet-
tek, most észre sem akarták venni. A nyolcéves
Csaba, ki már másodéves hallgatója az elemi isko-
lának és ragadt rá már valami a tanult emberek
udvariasságából, még meg-meghallgatta a Gyön-
gyike nyafogásait, de ő is rövidesen lerázta nya-
káról:

— Ugyan kérlek, — fölényeskedett — nin-
csen most időnk veled foglalkozni, keress barát-
nőket magadnak.

— De én vejetet atajot jácani! — erősködött
Gyöngyike.

— Nem lehet, nem lehet, — intézte el rövide-
sen Csaba.

— De mucáj azéjt isz, mejt nem szejetem a lá-
nyotat, — nyafogta tovább Gyöngyike.

Csaba azonban most már hajthatatlan maradt
s Gyöngyikét rövidesen lerázták a nyakukról.
Reggel s délbén, ahogy lenyelték az utolsó fa-
latjukat, csak összesandított a két betyár s azzal
usgyé, elszaladtak. Ütheték bottal a lábuk nyo-
mát.

Napközben azonban hol egyik, hol másik je-
lent meg a lakásban s rövid ide-oda motozás után,
mikor mamájuk szeme nem volt rajtuk, már is
matrózbluzuk alá csempésztek valamit s azzal is-
mét kámforrá váltak. Rövidesen kisurgyáltak egy
kalapácsot, harapófogót, kis fűrészt, baltát, vésőt,
fúrókat, szeget s színházi látsót, egy vekker órát,
a szobahőmérőt, a termoszt, apjuknak az autósíp-
káját szemüveggel, néhány üres, olajos bádogot, egy
benzines kannát, egy lyukas kávéfőző masinát és
még vagy százféle lim-lomot.

Gyöngyike, aki élénken szemmel tartotta a két
tekerőt, hiába igyekezett nyomukba jutni, min-
dig eltűntek a szeme elől. Talán a harmadik-ne-
gyedik nap határozta el magát a csepp kislány,
hogy utána néz két lóköttő bátyja dolgainak. Ma-
májának nem szólt volna egy szót sem, mert csak
volt benne betyárbecsület, hanem hóna alá csapta
beszélő babáját, hogy ne legyen egyedül felfedező
útján és nekivágott a hatalmas gyümölcsös és ve-
teményes kert úttalan rengetegének. Hosszas bó-
lyongás után, mikor a félelemtől már kezdett sí-
rásra görbülni kicsi szája, kalapácsütések zajára és
halk beszédre lett figyelmes. Óvatosan lopózott
tova a ribizli bokrok között és csakhamar felfe-
dezte a jómádarakat, amint a virágház mögött
mesterkedtek. Gyorsan előlépett és rászólt a két
mákvirágra:

— Caba, Zojt, mitcinájtot?

A csibészek kissé meglepődtek az erélyes

hangra, de Csaba hamar magához tért és leintette
kicsi hűgát:

— Eridj, eridj kérlek, nőkre most igazán nincs
szükségünk.

— De én isz atajot jácani.

— Hogyisne, — torkolta le Zsolt — éppen
reád van most szükségünk azt hiszed? Holmi
macskabékákat nem avathatunk a titokba, mert mi
felfedezők vagyunk. Én vagyok a Blériot, Csaba a
Lindberg és röpülni fogunk.

— Én isz atajot jepüjni, vigyetet endem isz,
— fogta könyörgésre Gyöngyike a dolgot.

— Nem lehet, nem lehet, — intézte el rövi-
den Csaba — repülni csak mi fogunk férfiak, ez
nem való nőknek.

— De én isz Jimbejd vagyot, — makacsko-
dott Gyöngyike.

— Hogyisne, — torkolta le Csaba — a Lind-
berg én vagyok.

— Attoj én vagyot a Jimbejd fejeszéde! —
találta fel magát hamarosan Gyöngyike.

A fiuk azonban hajthatatlanok marad-
tak. Végül is Gyöngyi kénytelen volt asszonyi
praktikához folyamodni és látszólag komolyan
szólt rájuk:

— Attoj, ha nem visztet endem isz, én isz
fejfedezem anyutánat, hogy ti ette med mind a
csotojádét ész ti jopta ej a tejmoszt, med a hő-
mējót...

Erre már megijedt a két híres és kénytelen-
kelletlen, beleegyeztek, hogy a próbarepülésre

Kutykuruty Tóni izgalmas mérkőzése Etyepety Kajefán úrral.

35. kép.

Csattog már az olló Katinak kezében,
S támadja a békát rettentő keményen.
A bácsi lesben áll és gyönyörrel várja,
Hogy a béka feje le legyen nyiszálva.

Gyöngyit is magukkal viszik. A repülőgép, Gyöngyikének a kidobott babakocsija már szárnyakkal, propellerrel felszerelve készen állott csak be kellett szállani. Felvontatták egy lapályos helyre, Gyöngyit a babával elől ültették, Csaba és Zsolt a háta megé kucorodtak és egy-egy karóval addig piszkálták a földet, míg a kocsí elindult. Repülünk, repülünk, ordították torkukszakadtából.

— Jepűjűnt, jepűjűnt, — lelkenedett Gyön-

gyike is.

Az ám, de a csodagép úgy megindult, hogy talán elrepültek volna az Óperenciákon is túlra, ha közben bele nem ütköztek volna egy barackfába. Így megúszták egy felborulással, néhány horzsolással, a Gyöngyike babájának összetörésével. Utána pedig a kirándulásért és a repülőhöz kicsempészett műszerekért félórai sarokbatérdep-léssel.

Pista lovagol.

Irta: P. Darvas Zsuzsánna.

Hárman voltak testvérek Pista, Lajos és Sanyi. Elárulom azt is, hogy egy kis faluban laktak, ahol rengeteg kis barátjuk volt, akikkel állandóan a mezőt, meg az erdőt járták. A városi gyerek nem is tudja elképzelni, micsoda változatos élete van a falusi gyermeknek. Ott nincs házmeszter, akitől félni kell, de van is lárma bőven.

Mondom, ilyen lármás, élénk fiúk voltak Pistáék is. Különösen a Pista tűnt ki közülük. Ővé volt a rendelkezési jog a két kis öccsével, ő talált ki nap-nap után nyaktörőbbnél-nyaktörőbb dolgokat. Ami nem járt veszéllyel már nem is érdekelte, kis öccsei meg vakon engedelmeskedtek neki. Fára mászni, háborusdit játszani, ahol persze mindig a kicsik kaptak ki, — szerinte nagyon egyszerű valami volt.

Huszár szeretett volna lenni, hisz ez minden kis fiú szíve vágya. Már kész volt a diszes papír csákó meg a fakard, csak épen a ló hiányzott, mert milyen huszár, aki nem lovagol?

Édesapjának voltak ugyan lovai, de arra gondolni sem lehetett, hogy ezek valamelyikére felüljön, mert nagyon harcias lovak voltak. Különösen a Villám, nem tűrt meg senki emberfiát a hátán.

Pedig, de gyönyörű állat volt! Barna szőre csillogott, ragyogott a napfényben, a fején meg egy fehér csillag tette szebbé és Pista sokért nem adta volna, ha csak egy percig is a hátára ülhetne.

Egyszer aztán azt hitte, hogy itt van a kedvező alkalom, amikor régi vágya teljesülhet. Édesapja ugyanis rábizta, hogy vezesse a Villámot a közeli legelőre. Ez kellett csak Pista barátunknak. Titokban közölte két öccsével, hogyha valami nagyszerűt akarnak látni, tartsanak vele, mert ma a Villámon fog lovagolni.

A kicsik egy ideig hitetlenkedtek, mert nagyon jól emlékeztek, hogy tavaly is ledobta azt a szolgát, aki a hátára felmerészkedett, de erre Pista letette a nagy esküt és így kötelessége volt felülni a Villám hátára.

Nagy diadallal vezették hát és hangos kiabálással adtak kifejezést jó kedvüknek, amivel még jobban megvadították az amúgyis ideges állatot. Mikor kiértek a mezőre, Pista elérkezettnek látta

az időt, hogy beváltsa ígéretét. Megállottak egy határkőnél és míg Lajos a kantárt tartotta, Pista felmászott a kőre és onnan egy merész ugrással a ló hátán termett és a sörényébe kapaszkodott, mert nyeregről persze szó sem volt.

A Villám, mintha csakugyan villám lett volna, olyan gyorsan kezdett vágatni, amikor embert érzett a hátán és a mezőn dolgozó emberek rémülten látták a száguldó lovat és a ló sörényébe kapaszkodó gyermeket. De csak egy pillanatig, mert a másik pillanatban már egyedül vágatott a ló, Pista meg ott feküdt a földön eszméletlenül.

Képzelmek szegény édesanyja ijedségét, amikor meglátta a fiacskáját. Nyomban orvost hívtak, aki megállapította, hogy nem tört el ugyan semmije, de nagyon megütötte magát és bizony jóideig kell még ágyban maradnia.

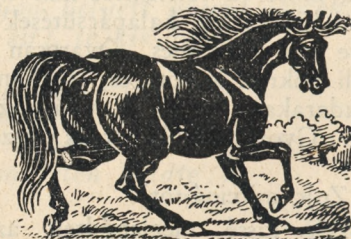
Mikor aztán jobban kezdett lenni és már szabad volt fennülnie, édes anyja megkérdezte:

— Mondd csak fiacskám, nem féltél felülni a Villám hátára? Pista elkomolyodva válaszolta. Tudod, anyukám, borzasztóan féltém! A fülem zúgott, szemeim előtt mintha csillagok táncoltak volna, de muszáj volt felülnöm.

— Miért? kérdezte anyukája?

— Azért, — mondta Pista, — mert megígértem Lajoséknak és mindenáron megakartam tartani az ígéretemet.

— De most aztán remélem elég volt a lovaglásból, kérdezte édesanyja. Sajnos, nagyon is elég, mondta Pista, miközben sóhajtván meglapogatta a homlokát, ahol szó ami szó, jókora hasadás diszelgett első lovaglása emlékéül.

A farkaskaland.

Irtá: Móráné Ösz Rózsa.

(Az én drága jó apám elbeszélése után).

Mikor én marosvásárhelyi kis diák voltam, még nem száguldottak a Mezőségen lépten-nyomon az autók. Még ezelőtt hatvanegynéhány esztendővel a vonat is nagyon megcsodált dolog volt. Ha vakáció kezdődött, meg kellett várni, amíg megérkeztek a szeke-
rek, s azokkal dőcögünk haza.

Ha külsőleg más is volt a világ, de a karácsony akkor is csak olyan csodásan várt édes világ volt mint ma. Tele szőttük vágy-
gyal, álommal. Ha reá gondoltunk megcsa-
pott a friss kalács szaga, s fülünkbe csendült a karácsonyi dal.

Tehát vártuk a karácsonyt, számoltuk a napokat, s bár jó előre megizentem, hogy mikor jöjjenek utánam, mégis a vakáció napján nem érkezett meg a szekér. Mindenki csomagolt, vígan majszolta a jó hazai elemo-
zsiát, csak én várakoztam hiába.

— Ne búsulj Jánoska majd eljönnek utánad is — mondogatták sietve s azután mindenkit elfogott a maga boldogsága... azután én ott maradtam egyedül, szívemben fájó irigységgel. Csengett a vakációra indulók örömjongása, s addig-addig hanykolódtam álmatlanul ágyamon amíg megszületett a merész gondolat: ...én gyalog megyek haza!...

Hiszen hányszor megtettem ezt az útát nyári időben. Olyan közelnek tetszett minden, álmatlan szemem előtt. Már ott volt az otthon minden melegével, minden nyugalmával.

— Megyek. —

A hátamat vettem kis batyumat, s neki-
vágтам a téli havazásnak. Apró lábamban több akarás volt, mint erő. Milyen más volt az út nyáron, mikor minden bokor pihenőre hív, mindenütt dal cseng az emberek ajkán és a madárszóban. — Most pedig homály, üresség, varjúkárógás és ...hideg...

Talán, talán megálltam volna valame-
lyik útmenti faluban pihenni, meghálni, ha nem intett volna havon, hidegen, félelmen is túl a — karácsony éjszaka.

Óh te szent, te drága karácsony, mennyi színben, mennyi fényben, mennyi formában jelensz meg az emberek előtt.

Már a szürkület is beállt, már az utolsó falut is elhagytam, s idejét éreztem egy kis pihenőnek. Hátamat már nyomta a csomag, a gyomrom korgott, s szemem belefáradt az egyforma hómező nézésébe. — Amint körül-
nézek minden ízemet félelem járja át, az egyik közeli fa alatt farkas ült... szeren-

csére még nem vett észre, haragosan csattog-
tatta fogait a fán ülő madarak felé, s várta mikor pottyan le valamelyik megdermedve, so-
vány vacsorának. Farkas — és nem rémkép hanem valóság, mert én a „Nap“ (egy kis vendéglő Marosvásárhelyt) udvarán egy ketrecbe zárt farkast sokszor bosszantottam, s így a fenevad alakját jól ismertem...

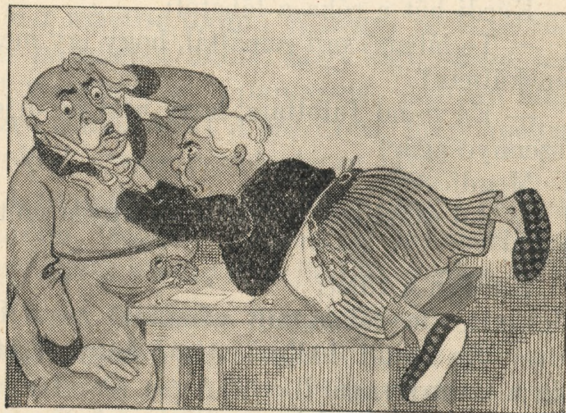
Farkas — és sehol közelben és távolban senki, ereimben megfagyott a vér... a fülem zúgott... ösztönszerűen kaptam fel csoma-
gom aztán vágtattam... vágtattam, amint lábam csak vinni tudott. Vissza nem mertem nézni a széles világért. Ijedtemben rémképe-
ket láttam, amint száguld az üres, havas világ-
ban utánam — a farkasom! Már majdnem a falu alatt voltam mikor fáradságtól roskata-
gon álltam meg. Hallgatóztam, de csak a fülem zúgott, a mellem zihált... A hold akkor süttött fel tisztán, fényesen. Pillanatra megszaba-
dulva éreztem magam minden veszedelemtől... amikor az oldali bozótból megint elémbuk-
kant... a rém. Újabb, bár reménytelen iram-
ba kezdtem, mikor oldalról valaki teletorok-
kal kiálltani kezdett.

— Jánoska, Jánoska álljon meg! hova fut?

Sziksza az öreg vadász jött haza esti por-
tyázásából, s az ő kutyája volt az, amit má-
sodszor láttam.

Kutykuruty Tóni izgalmas mérközése Etyepety Kajetán úrral.

36. kép.

Kati végigterül a hosszú asztalon,
De igazán kár volt ez a nagy buzgalom.
A béka leguggol, Kati eszén túljárt,
A néni levágja bácsi szép bajuszát.

— Hát honnan jön Jánoska ilyen hidegben?

— Jövök haza karácsonyra.

— Egyedül 24 km. ilyen időben? Ejnye, ejnye Jánoska, ilyen könnyelmű dolgot többet nem szabad tenni. — Jól esett a jóakaratu dorgálás, jól esett az emberi hang de legboldogabbá az tett, hogy pár lépéssel bent voltunk a faluban, ahol már messze csengett

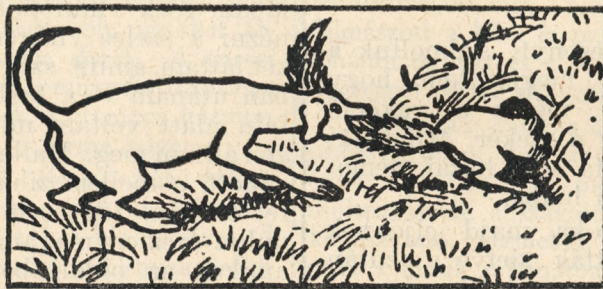
a karácsonyi ének s holdfényen, hidegen keresztül hozta a sejtelmekkel átszőtt karácsonyi estét...

Már 74-szer vesz körül a karácsony éjszaka, már 74 év homályából gondolok vissza a karácsonyok sorozatára de azt a félelmes farkaskalandos éjszakát elfeledni nem tudom...

A szennyesagár.

Irta: N. M.

Erdőháton, egy messzefekvő faluban, volt egy szennyesagár.

Egyszer kiszaladt az utcára. Onnan is a mezőre. Talált egy rókát. Utána szaladt, de nem tudta megfogni.

A róka messze volt az agártól, nyakaszakadtával, futott s beszaladt a saját rókalyukába. Boldog volt, hogy megmenekedett a szennyesagártól. De tudni akarta, hogy melyik tagjának köszönheti szabadulását.

Kérdi hát a róka a lábától:

— Te lábam! mit csináltál, hogy így megmenekültem?

— Én mind futottam, hogy utól ne érjen a szennyesagár!

Megdicséri:

— Jól csináltad a dolgokat! Ügyes voltál lábam!

Kérdezi a fülét:

— Hát te, fülem, mit csináltál?

— Én mind hallgatóztam, hogy ugat-e még a szennyesagár?

Ezt is megdicséri:

— Na, te is jól csináltad a dolgot! Ügyes voltál fülem!

Kérdezi a szemét:

— Hát te, szemem, mit csináltál?

— Én mind néztem hátra, nehogy utolérjen a szennyesagár!...

— Te is jól csináltad! — mondja a róka. — Szemesé a világ!

— Kérdezi a farkától:

— Hát te, farkam, mit csináltál?...

— Én mind lobogtattam magamat, mint egy zászlót! — mondja a farka a rókának...

— Hát te olyan semmirevaló, haszontalan voltál?... Ahelyett, hogy behúztad volna magad a lábam közé, még mind fennlobogtál, mint egy zászló, hogy meglásson a szennyesagár??... Na, reád ugyan nincs semmi szükségem! Mars ki a lyukból! Coki ki a lyukból! — kiáltotta a róka s farkát a lyukból hátrafelé tuszkolta ki.

De a szennyesagár még ott volt a lyuknál s mikor a róka farkát meglátta, nekiugrott, megfogta, húzta, húzta...

A farkkal együtt a rókát is kihúzta s ha kihúzta mindjárt szét is szaggatta...

Igy volt, vége volt, mese volt.

Répaszám, az Óriáshegység szelleme.

— Népmese. —

Németből fordította: Zakariás Piroska.

Sok évvel ezelőtt lakott az Óriáshegységben egy hatalmas hegyi szellem. A föld felületén csak egészen kis terület volt az övé, de mélyen a föld alatt mérhetetlen messzire nyult birodalma. Neki bányászták a törpék a föld méhéből a sok aranyat, ezüstöt és gyémántokat.

Bármikor is mutatkozott sötét országában, felment a föld felületére és ott ültette el az időt.

Egy napon, amikor már hosszabb idő után először volt a földön, a hegy csúcsáról körülnézett és játszótársai körében gyönyörű leányt pillantott meg. Emma volt, a királyleány. Udvarhölgyeivel gyakran látogatta meg az Óriáshegységet; virágokat keresett, vagy szamócát, vadcseresznyét és málnát szedett. Ha a nap forró volt a friss, hűvös forrásban fürdött. Olyan csodálatosan szép volt, hogy a hegyi szellem elhatározta, hogy birodalmának királynőjévé teszi.

Egy tikkasztó nyári napon, újra meglátogatta a királyleány az árnyékos forrást. Alig lépett a vízbe, azonnal lesülyedt a feneketlen mélységbe. Legkedvesebb játszótársnője, Brunhilda, próbálta megmenteni őt; de már lehetetlen volt.

A királykisasszony sülyedt, sülyedt. Amint magához tért, csodálatos pazar palotában találta magát, mélyen a föld alatt. Mellette állt a hegyi szellem, aki szép ifjú alakjában jelent meg. Hogy a királykisasszonyt szórakoztassa, körülvette őt a kastélyban. Még sohasem látott a királyleány ilyen pompát. — Ahova nézett, arany és drágakő: rubinok és gyémántok heverték. Ő mégis szomorú és hallgatag maradt.

Ekkor a hegyi szellem répával telt nagy kosarat hozott elő.

„Tudom“ — így szólt — „hogy az emberek szeretik a társaságot, vedd ezt a

varázspálcát és érints meg vele egy répát. Meglátod, mindjárt azzá változik, akit te a nevéen szólítottál.“

„Brunhilda! jelenj meg!“ — kiáltott a királyleány. Abban a pillanatban előtte állt a barátnője. Nemsokára Emma a sok répát lányokká változtatta és kellemesen mulatozott játszótársnőivel. Már nem volt többé szomorú.

Egy reggelen, amint a hercegkisasszony a terembe lépett, barátnői mint öreg reszkető anyókák jöttek elébe. Borzadva fordult a hegyi szellemhez.

„Nyomorult“ — fakadt ki haragjában — „csufosan rászedtél engem.“

„Ne haragudj, földi lányok legszebbike!“ válaszolta a hegyi szellem. Át tudok ugyan változtatni répákat embereké, de ezek csak addig élnek, amíg tart a nedv, amely bennük volt. Ha a répa kiszárad, meghal ez az ember. De ne búsulj, küldök majd neked egy új kosár répát.”

Nem lehetett találni azonban egyetlen darabot sem, mert már régen betakarították és most a pincékbe elhelyezve fonyadozott a sok répa.

Mit lehetne tenni? A hegyi szellem rögtön parancsot adott, hogy egy széles mezőt vessenek be répamaggal. Azután nagy tüzet csináltatott a szántóra, hogy melege a répát gyors növekedésre bírja.

A magok csiráztak. És a hegyi szellem minden reggel kiment a szántóföldre, hogy lássa mennyit fejlődött a répa.

Emma ezalatt menekülésre gondolt. Amint az első répa megérett, a hegyi szellem elhozta ezt a királyleánynak és megkérte őt feleségül.

„Nincs ellenemre most már“ — mondotta a királylány — „ha megígéred, hogy annyi répát kaphatok, amennyit akarok. — Menj és számold meg mennyi répa van

ezen a darab földön. Vigyázz, el ne számold magad! Amikor meg tudod mondani a pontos számot, a feleséged leszek.“

A hegyi szellem kiment a szántóföldre és számolt, számolt, hogy a szeme belefájult. — Azalatt Emma az elhozott répát tüzes paripává változtatta át, gyors lendülettel rajta termett és elmenekült.

Midőn a hegyi szellem harmadszori próbálkozás után végre megszámolta, hogy hány répa van, reménnyel telten tért vissza a palotába, azonban az üres volt. Emma már régen maga mögött hagyta a törpék birodalmát.

A hegyi szellem azóta magányosan és sötétben él a mélységekben. Az emberek megtudták, hogyan szedte rá a királykisasszonyt és csufolódva „Répaszámlálónak“ vagy röviden „Répaszám“-nak nevezik.

Ahogy kis cimboráink irnak...

A homoródalmási barlang.

— Elbeszélés. —

Udvarhely megyében, Homoródalmás határában, a Vargyas pataka mellett van a homoródalmási barlang. Ezt a barlangot valamikor a Vargyas vize ásta. Ebben a várszerű barlangban rejtőztek el a székelyek (1241—1242-ben) a tatárjárás idején a pogány ellenség elől, hogy megvédjék magukat. A barlang ablakáról azt beszélik, hogy egy székely asszony egy nagy pogácsát sütött, amely belül hamu volt. Ezt az ablakon át, póznán kinnyújtották és mivel a tatárok azt hitték, hogy a székelyeknek bőven van élelmük s még sokáig tudnak ellenállani, bosszúsan elvonultak. Pedig csalódtak, mert a székelyeknek éppen fogytán volt akkor az ennivalójuk.

A barlang ablakával szemben van egy toronyalakú szikla, melyet Csalatornyának neveznek. A székelyeknek volt egy Csala nevű vezérük, aki a tatárjárás alkalmával egy napon felment arra a magas sziklára, szétnézett, de nem látta az elvonult tatárokat sehol. Mikor boldogan le akart szállani a szikláról, megcsúszott és leesett. A székelyek róla nevezték el a sziklát Csalatornyának.

Amint az ember bemegy a barlang nyílásába és szétnéz, mindenfelé üregeket lát

Ha akármelyik üregbe megyünk be, egy nagy terembe jutunk. Ez a barlang néhány km. hosszú.

A patak pár száz méterrel a barlangon felül eltűnik és egy km.-rel a barlangon alul folyik ki a sziklából. A patak kifolyását vízkeletnek nevezik. Ez szép látvány.

Ha az ember bemegy a barlangba, akkor alatta folyik a patak, a feje felett pedig a tetőn legel a csorda. Azt is mondják tréfásan, hogy a barlang végiből Csíkba hallszik a kakasszó.

A barlangban van egy forrás. Én csak a forrásig voltam benn, de addig is sok érdekességet láttam. Ahogy a mészkő csepeg, szobormintákat alkot, de vannak még emberi és állati csontok is a barlangban. Egy helyen olyan sülyedős a talaj, hogy csak a mészkővekre lehet lépni, különben térdig sülyed az ember a denevér-trágyába (guanóba). T. i. sok denevér tanyázik a barlangban.

Homoródalmáson van néhány ember, aki jól ismeri a barlang belsejét. Mi ugyan vezetővel is eltévedtünk, de sikerült kijönnünk. Akik vezető nélkül mennek be, azok vagy zöldágot szórnak el maguk után, vagy pedig spárgát kötnek a bejárathoz és menetközben letekerik a gombolyagot és azzal is jönnek ki. Ha kijövünk a barlangból és a patak medrén lefelé megyünk, elérünk a vízkelethez, amit az előbb említettem.

Igyekeztek ti is Cimborák, hogy nézhessétek meg a homoródalmási barlangot és kirándulhassatok erre a gyönyörű vidékre.

Én a nyarat Almáson szoktam tölteni és így többször van alkalmam a barlangot meg nézni.

Péter Loránd.
I. gimn. o. t.

Bemutakozó.

Kőrössi Ibolyka, pisküi kis cimbora, fenti képen mutatkozik be a többi cimborának.

Szerkesztői üzenetek.

Szeresd felebarátodat. A vers nem gyermekeknek való. Mit beszél a múlt? Sorra kerül. **Gr. T. R. Budapest.** Részvétének kifejezését hálásan köszönjük. A meséskönyv művészi rajzaiból is kitűnik, hogy a közös munka valódi lelki örömet szerzett. A tanár úr jelenben ismeretlen helyen katonáskodik. Együttérzésének kifejezését neki is tolmácsolni fogom. **Hargita Váralja.** A kívánt folyóirat valószínű, hogy elkallódott. Bandi és Mária jönni fog. **Anyák napján.** Verse nem felelt meg. **F. V. H.** A gondolat nagyon szép. Vannak értékes részletei, de néhol gyenge a verselés. Csak javítással jöhet. **Ha Isten velünk.** Kedvesen megírt apróság. Leközzöljük. **Dr. D. J.** Neve igazán véletlenül, tördelés közben maradt le a cikk aljáról. Ezután majd a cím alá tesszük, hogy többet ne fordulhasson elő ilyen eset. A díjazásra vonatkozóan kérése szerint járunk el. A „Marcella néni” síremléke javára felajánlott összeget hálásan köszönjük. Legközelebbi számunkban ismét megkezdjük a Buki közlését és ha csak lehet, a közlést rendszeresítjük. **Cs. E. Craiova.** A május 1-i számban megjelent, „Boriska szolgálni megy” című meséje. Ebből elküldtünk egy példányt címére. Talán jó volna rendszeresen beindítani a lapot és az előfizetési díjat majd lassacskán levonni a kiadó hivatal a cikkek honoráriumából. Beígért propagandáját köszönettel vesszük kis lapunk érdekében. Megbízható jó címekre mindig szükségünk van, tehát várjuk ezirányú szíves értesítését. **H. E. P. Amacz.** A kért számokat elküldöttük. A beígért előfizetést mielőbb várjuk. Szíves üdv. **E. O. R.** A kérdéses kiigazításokat jórészt nem én végeztem, de teljesen azonosítom magam minden téren a T. D. véleményével. Ha alaposabban átolvasta meséjét, rájöhetett arra, hogy a bejavítások nagyban emelték annak értékét. Azelőtt kissé terjedősen volt megírva és a tömörítés „mindenesetre” hasznára volt. A több szem többet lát elvből kiindulva utólag én is szoktam kisebb-nagyobb javításokat végezni a közlendő cikkeken, de csak ha feltétlenül szükségét látom, mint az Ön meséje esetében is. Lehet, hogy az az egy kifejezés nem volt eléggé megfelelő, de eredeti alakjában sem lehetett leközzölni. Ha bejön K-várra, keresen fel a szerkesztőségben, ha nem vagyok fenn, hagyjon üzenetet, mert szeretnék személyesen is beszélni Önnel. A síremlék javára felajánlott összegért fogadja hálás köszönetünket. Szíves üdv. **Péter Lóránd. I. g. o. t.** Amint láthattad, elbeszéléseidet már le is közzöltük. Csak szorgalmaskodj továbbra is és küldj még ilyen jó leírásokat, hadd lássák a többi kis cimborák és vegyenek jó példát tőled. Irj minél gyakrabban Lóránd, mert a szerkesztő bácsi mindig szeretettel várja le-

veledet. **Csibi Sándor, Torda.** Megfejtésedet átadtuk a rejtvény-rovatvezető bácsinak. Máskor próbálkozz meg fejtőre szerkesztésével is Sándor komám, mert a szerkesztő bácsi elvárja azt olyan ügyes legénykétől, mint mint amilyen te vagy.

Toborzó-verseny.

Néhány nap múlva vége az iskolai esztendőnek és megkezdődnek a nagyvakáció örömteljes napjai. A kis cimborák már várva várják az arany szabadság eljövetelét, amikor gondtalanul élvezhetik a hosszú szünidő boldog napjait. Mindannyian terveket szőnek magukban, mi mindent fognak a nagyvakáció ideje alatt végezni. Egyik elhatározza, hogy sokat fog fürdeni, másik, sokszor akar kirándulásra menni, a harmadik segíteni fog szüleinek a mezei munkában, negyedik sokat fog játszani, vagy olvasgatni, stb. Bizonyára sokan vannak közöttetek, akik elhatározták, hogy a szünidő alatt még hűségesebb olvasói lesznek az „Uj Cimborának” és abba fognak igyekezni, hogy másokat is betoborozzanak a lap hívei és előfizetői közé. A szerkesztő bácsi elhatározta, hogy megjutalmazza ezeket a kis cimborákat és ezért kitűzi a nyári nagy toborzó-versenyt. Minden kis cimborára, aki egy olyan előfizetőt szerez, aki az első félévi előfizetési díjat be is küldi, szép ajándékkönyvet kap jutalmul. Aki két előfizetőt küld, az két jutalmkönyvet kap és így tovább.

HÁROM A TÁNC!

Cserebogár, cserebogár...

Három vidám táncoló pár.

Míg keringve lábaikat körbe csapják.

Vigyázzanak, nehogy csirkék csőrbe kapják.

D-ő b-i.

Vezeti: Jóska bácsi.

1. Betűrejtvény.

G ORÁN

2. Rejtett városnév.

Lagérefuháyv.

Romániai város.

3. Pótlórejtvény.

—iu —lma —ég —r —ág —les —örény
—sz —éma —ása —tea —ág —ol —lak —osár
—lló —eruzá —ik —adár —jtó —lga —ül
—rat —ügy —gy —ólya —orsó —z —ra —ok
—öld —gy —ost —ttó —akk —óka —kkor.

Ha ezeket a hiányzó betűket kipótoltjátok, akkor egy Petőfi-vers két kezdő sorát kapjátok.

Fenti három rejtvényt beküldte: Daday Zsolt, Semesnye.

4. Közmondás:

Beküldte: **Farkas Anna**, Fogaras, aki a mult számunkban megjelent keresztrejtvényt is készítette.

J	—	P	—	P	—	O	—
T	—	G	—	A	—	U	—

Ha a hiányzó betűket kiegészítitek, egy ismert közmondást kaptok.

Megfejtések az április 15-iki számból:

1. Keresztrejtvény.

Vízszintes: 1. Elemér. 5. Bl. 6. Kém. 8. Osze. 10. Hla. 12. Gzd. 13. Ol. 14. Dani. 16. Ima. 17. Al. 18. Lló. 20. Napoleon. 23. Dancig.

Függőleges: 1. Elszalad. 2. Eke. 3. Mé. 4. Émh. 7. Balaton. 9. Z. D. N. 11. Lom. 15. Ilon. 16. I. O. E. I. 19. Llc. 21. Pa. 22. Og.

2. Pótlórejtvény: Kis lak áll a nagy Duna mentében.

3. Kockarejtvény: 1. Kakas. 2. Arad. 3. Kard. 4. Ad. 5. S.

Megfejtéseket küldtek be: Szabó Laci, Csibi Sándor, Kovács Karsai. Gyenes Tibi, Koczka Pisti, Kemény Ádi, Nagy Laci, Vargha Zolti, Veress Gabi, Zoltán Bandi és Katona Feri. Nyertesek lettek: Zoltán Bandi és Csibi Sanyi. A jutalomkönyveket címükre elküldjük.

Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?

Írta: Polgár Edith.

Élt egyszer egy hatalmas nagy király, akinek birodalma területét és gazdagságát tekintve, felülmulta az akkori idők minden birodalmát. A király mint hadvezér is elsőrangú volt, csatáiban pedig valósággal félelmetes szerenese kísérte. Amikor házasságát az ég fiúgyermekkel áldotta meg, tökéletesen boldognak érezte magát. Később, ahogy nőtt a fiúcska, nevelése egyre több gondot okozott, a királyné, aki nagyon istenfélő volt, elsősorban vallásának akarta nevelni, a király pedig arra törekedett, hogy erőskezü uralkodó és kitűnő hadvezér váljék majd belőle.

— Mire való a vallás? — Szokta mondogatni. — Én soha nem imádkoztam, mégis én vagyok most a földön a leghatalmasabb, az Isten létezésében pedig nem hiszek.

Történt azonban egy napon, hogy a kis királyfi nagy beteg lett, a király hiába hívatta hozzá birodalmának és az akkori kornak leghíresebb orvosait, nem tudták meggyógyítani.

Az egyik orvos midőn látta a király mély fájdalmát, így szólt:

— Felséges Uram, ha Isten nincs velünk, az orvosi tudomány sem bír segíteni.

A király lelkében ettől kezdve valami nagy változás ment végbe. Napjainak egy részét a beteg ágyánál, másik részét pedig magányában, visszavonulva töltötte el. Még egyre viaskodott Isten ellen, de egyszersak megtörtén borult térdre és alázatos szívvel könyörgött fia életéért. Az Úr nem bosszúálló és meghallgatta őt, orvosai másnap sugárzó arccal közölték vele, hogy a kis királyfi jobban van és máris egészséges mély álomba szenderült. A király hálátelt szívvel, buzgó imával mondott köszönetet Istennek, az Ő nagy jószágáért. És márványtáblára vésette fel, mint életének jelmondatát, azokat a szavakat, melyek rávezették őt a vallás igazi értelmére:

„Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?...”
Senki, bizonyára senki!

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Coltești, u. p. Aiud, jud. Alba, akinek címe küldendő az írásművek és rajzok.

Nagy Kálmán, Cluj. — **Kormos Jenő, Chiend.**